

Г. Караславов. „Беше високо образован, спомня си тя, високо културен човек и учен с тежест и значение. Смятам, че поста председател на СБП не беше за него, макар, че по-достоеен за този пост няма, но Димов беше кабинетен човек. Тази работа го измъчи и сигурно допринесе за ранната му кончина. Не бива да се жертват такива ценни хора.“ Н. Станева е записала в Дневника си и подробности за оценката на Димов за романа „Иван Кондарев“. Ще ги пропуснем тука, а ще цитираме по архива на СБП. Съхраняват се в ЦДА. Направени са през 1959 г. Тогава на общо писателско събрание се обсъжда литературата в България след 9.IX.1944 г. Основният доклад за романа е на Стоян Каролов и е озаглавен „Въпроси на нашия съвременен роман - 1944-1959 г.“ Този доклад е бил раздаден предварително, а на самото събрание, провело се в залата на БИАД, се правят изказвания. Първото е на Ал. Сегренски, когото днес малко хора си спомнят. Той се мъчи да докаже, че докладът е констативен, а не аналитичен; че Каролов плаща голям данък на естетизма. Не е съгласен с високата оценка на Каролов за „Иван Кондарев“, защото образът му е много неясен и сух. Второто изказване е на Димитър Димов. В него най-ясно личи оценката му за романа: „Аз смятам, че в общи линии Ст. Каролов е оценил правилно успехите и неуспехите на голям брой автори на романа у нас през последните години. Напълно съм съгласен с оценките, които той дава на романите, написани от Емилиян Станев, Караславов и Талев. За мене, романът „Иван Кондарев“ е наистина едно произведение, с което нашата литература трябва да се гордее. Трябва да съжаляваме само, че е още недовършено. Аз бих го поставил без колебанията на Каролов, пред всички други романи и на най-високо място. Фабула, герои, стил, език - всичко в този роман е изработено с високо художествено майсторство, всичко е обмислено и като че ли издялано с елмазено длето до най-малки подробности. Сухотата, която Каролов открива в известни страници, за мен е мъдра пестеливост на художествени средства.“

В издадения „Дневник с продължение“ на Н. Станева намираме и още едно интересно твърдение: „В младите си години, когато са дружели много с Емилиян, той (Д. Димов) е споделял с него творческите си дирения, и сам признаваше, че Емилиян му е дал идеята за „Тютюн“. На него беше чел най-напред и първите написани страници“.

В подобна работа не бих пропуснала и отношението на Ем. Станев към Д. Димов, когото цени изключително високо. Наскоро след смъртта му във в. „Литературен фронт“ той отпечатва